

Капаят листитъ

Капаят листитъ въ гората,
есень е дошла,
виснатъ облаци дъждовни,
вѣе буря зла.
Нѣма вече подъ стрехитъ
птиченце да пѣй,
леденъ вѣтъръ изъ полето
клонитъ люлей.
Ручеитъ въ планината
скръбно шумолятъ
и за хубавото лѣто
приказки мѣлватъ.
Вредъ е тѣжно, вредъ е глухо,
нѣма нигде звукъ,
отлетѣха всички птици
къмъ далеченъ югъ.

Георги Хрусановъ

ЗНАЕТЕ ЛИ, ЧЕ?

— Всичкигъ червени кръвни тѣлаца на човѣшката кръвъ иматъ 3,800 квадратни метра повърхностъ, която се равнява на единъ квадратъ съ по около 60 метра стени.

— Въ човѣшкото тѣло има около 5 милиарда капилярки (кървни власинки), които сж най-крайнитъ разклонения на кръвоноснитъ сѣдове.

— Голѣмата подколѣнна костъ на крака може да издържи тежестъ 1650 кгр. — или 20 души качени на една голѣма дѣска върху изправената костъ.

Гроздоберъ

Още слънце не изгрѣло —
висне тягостния мракъ,
още всичко въ сѣнь почива,
ние вече сме на кракъ. . .
Вѣвъ ношѣта скриптятъ колата,
нейде татѣкъ чуй се звѣнъ. . .
подранили край лозята
момци стѣкнали огънь. . .
А тежатъ между лозитъ
сочни, зрѣли гроздове. . .
пълнятъ кошове момцитъ
пѣсенъ крѣшна се поде —
Всички радостно припаватъ —
пѣе цѣлото небе;
корабитъ натежаватъ
съсь узрѣли гроздове

Василъ Дунавски

Майчина пѣсенъ

Немирно мжничко дете,
заспи, заспи на мойтъ скути,
заспи, почивай, та до утре
голѣмъ юнакъ да порастешъ.
Да впрѣгнешъ едритъ коне
и да орешъ везденъ въ нивята,
а вечеръ въ равното поле
да спрешъ съсь радостъ на душата.
И съ трепетъ да следишъ тогазъ
какъ ходятъ въ мрака хора и свѣтулки.
и какъ вѣвъ тихия вечеренъ часъ
люлѣй небето златозвездни люлки.
Заспи, дете, заспи така,
заспи и презъ ношѣта снувай,
че нѣжна майчина рѣка
съсь топла обичъ те милува.

Радой Кировъ

Весела история отъ бр. 17

Получиха се доста отговори. Едни отъ най-сполучливитъ сж на следнитъ деца: Петъръ Трендафиловъ — Перникъ, Ат. А. Кожухаровъ — София, Никола инж. Петковъ — Видинъ, Коста Поповъ — София, Никола Г. Кировъ — Варна, Сим. Стояновъ — Котелъ, Пар. Николова — Пловдивъ, Кичка Костова — Перникъ, Нис. Л. Коенъ — Шуменъ, Магдалинка Христова — Самоковъ, Наумъ Койчевъ — Хасково, Дим. Т. Димитровъ — Харманлий, Лаз. П. Николовъ — Ямболъ, Ник. Миджуркова — София, Спаска Колева — Разлогъ, Цвѣтанъ Димитровъ — гара Левски.

Премията, по жребие, 100 лв. проч. книги, печели: П. Трендафиловъ, ученикъ, Перникъ, който да си съобщи точния домашенъ адресъ, за да му се прати премията.

Късна есенъ

Късна есенъ! Надъ земята
тихо стелятъ се мъгли.
Късна есенъ! Вѣвъ сѣрдцата
сякашъ дѣждъ отъ скръбъ вали.
Вѣвъ градинитъ пустинни,
капаятъ сетнитъ листа.
Нѣма вече простори сини,
нѣма свѣтли небеса.
Пѣсенѣта на птички пойни
е заглъхнала сега
и вѣвъ пуститъ усои
нѣма радостъ, а тѣга.
Късна есенъ! Надъ земята
тихо стелятъ се мъгли.
Късна есенъ! Вѣвъ сѣрдцата
сякашъ дѣждъ отъ скръбъ вали...

Жечо Атанасовъ

НАШИ СВЕТИНИ

Рилскиятъ манастиръ

отъ Петъръ Гюзлиевъ (1)

стѣпно мѣсто, до една пещера. Сега тамъ е изградена църква на неговото име, въ която се намира гробътъ му. По-после, като се събрали послушници около светеца, били построени първитъ манастирски жилища близо до сегашната постница „св. Лука“. Станали тѣсни, братството било принудено да се премѣсти на по-широко и съ вода мѣсто. Установяватъ се на мѣстото, дето е и сега манастиря.

Знае се, а ние ще говоримъ за това и други пжтъ, че царъ Петъръ търси среща съ св. Ивана. Спиридонъ иеромонахъ въ 179 г. въ „История на българския народъ“ пише: „Царъ Петъръ ходи за благословение при него (св. Ивана, б. н.) въ Рилската пустиня. Въ тая пустиня той му направи манастиръ и му предаде царска грамота съ златенъ печатъ, гдето и до сега го има.“ Следъ тая година, обаче, манастирътъ бѣше ограбванъ и опожаряванъ и този документъ е унищоженъ или изгорѣлъ. Трѣбва, обаче, да върваме на свидетелствуването на историка Спиридона, че първитъ сгради сж издигнати отъ царъ Петъръ.

Почти липсватъ сведения за живота на манастиря презъ 11, 12 и 13 вѣкове.

Знае се, че манастирътъ е билъ надаряванъ отъ царъ Асенъ и Калиманъ — последниятъ е царувалъ презъ 13 вѣкъ.

Родната ни светиня — Рилската св. Обитель, всѣка година отъ стотици хиляди поклонници и туристи, българи и чужденци, се посещава. Историята на манастиря е история на българския народъ. Той буди споменитъ за славни времена, за робство и прекеждия, прекарани отъ българския народъ, за борби и копнежъ за свобода. Той е огнището, отдето прѣснаха искри по българската земя и запалиха сѣрдцата на поробенитъ българи.

За историята на този манастиръ и за неговото значение малко ще ви поприказвамъ.

I.

Той се издига въ най-красивото и живописно мѣсто на великата Рилска пустиня, между три планински вериги. Отъ югъ на манастиря тече р. Рила, а отъ северъ р. Друшлявица. Заграденъ е съ ливади, джбрави и красиви гори отъ вѣчно зелени борови дървета.

Манастирътъ отстои на 120 клм. отъ София, 57 отъ Дупница и 22 отъ с. Рила.

Преди да се навлѣзе въ пролома на Рилската рѣка, който води за манастиря, преминава се надъ с. Рила прохода „Орлица“, надъ чиито високи и стрѣмни канари стърчи кръстъ. Преданието е, че оттукъ светецътъ се е отправилъ за отшелническото си мѣсто-заселение.

Исторически е проследено и установено, че манастирътъ е изграденъ още приживе на светеца. Той се е поселилъ най-напредъ въ едно непри-

Единъ отъ основателитъ на манастиря е протосеастъ Хрель въ 1335 година. Отъ тия сгради и днесъ стърчи въ манастирския дворъ Хрельовата кула. Архитектурата на съградената църква отъ него е била като тази на църквата на Хилендарския манастиръ въ Св. Гора.

Следъ възобновяването на манастиря отъ Хреля, той много замогва. Особено царъ Иванъ Шишманъ, съ хрисовулъ отъ 21. IX. 1378 год., го надарява съ имоти и правдини: 19 села съ земята, жителитъ му и свещеницитъ се даватъ на манастиря. Този хрисовулъ и до день-днешенъ се пази въ манастирския музей.

Хрель е билъ самостоеенъ управителъ на земи между гр. Струмица и Мелникъ. Изпадналъ въ немилостъ предъ сръбския кралъ Душанъ, той бива насилъ покалугеренъ. Той дава цѣлото си състояние на манастиря. Споредъ проф. Йорданъ Ивановъ, той е насилъ умъртвенъ въ 1343 година, а споредъ Неофитъ Рилски, той е починалъ отъ своя смъртъ на 1346 година. Надгробната му плоча е начупена и части отъ нея сж изгубени, поради което надписътъ и не може да бжде напълно възстановенъ.

Своитъ правдини манастирътъ запазва въ началото на турското робство. Турскитъ султани Баязидъ ханъ и Мохамедъ Челеби сж издали царски грамоти за привилегиитъ и правата на манастиря.

(Следва)